

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: N.v.t.
Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: Uitbesteding
Bedrag: € Bedrag_uitbesteding

Gedeputeerde
belast met
behandeling: mevr. Drs. A. Pijpelink -

Vergadering PS: 19 maart 2021
Nr: 14886
Agenda nr:
Vergadering GS: 26 januari 2021
Nr: 10826

Onderwerp: Concept Opgavenvoorstel: Concept Klimaatadaptatiestrategie Zeeland

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Klimaatadaptatie is door uw Staten en het college van GS als strategische hoofdpoging benoemd. Het doel is om medio 2021 samen met onze netwerkpartners een regionale klimaatadaptatie strategie vast te stellen. In dit kader heeft u in 2019 een notitie Netwerksturing vastgesteld (20 september 2019). In 2019 zijn klimaatstresstesten uitgevoerd en heeft een risicodialog plaats gevonden. Op basis hiervan is de 'Richtingen notitie Klimaatadaptatie: Zeeuwse risico's in beeld' opgesteld en in uw Staten behandeld (13 maart 2020).

In de afgelopen periode is op basis van deze documenten via digitale werksessies, brede bijeenkomsten en diverse gesprekken met de netwerkpartners en experts gewerkt aan het opstellen van de strategie. Voor u ligt de concept Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ). Om recht te doen aan het gezamenlijk product is het van belang dat uw Staten de concept KasZ onderschrijven en eventuele wensen of bedenkingen te benoemen. Ditzelfde verzoek ligt voor bij de Zeeuwse gemeenteraden en de Algemene Vergadering van het waterschap Scheldestromen. Parallel aan de consultatie bij de overheden, worden ook de betrokken maatschappelijke organisaties gevraagd te reageren op de concept-KasZ. Op basis hiervan wordt in het voorjaar van 2021 gewerkt aan een definitieve Klimaatadaptatie strategie Zeeland. Deze wordt na de zomer van 2021 opnieuw aan PS ter behandeling aangeboden.

Wat willen we bereiken?

In 2014 is het nationale Deltaprogramma gepresenteerd, een visie van de gezamenlijke overheden in Nederland op de vraag hoe Nederland zich beschermt tegen klimaatverandering. Het Deltaprogramma is een visie voor 2050, met een doorkijk naar 2100.

In navolging op het Deltaprogramma is in 2017 het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie vastgesteld. Hierin staat de ruimtelijke inrichting van Nederland centraal. In 2050 moet de ruimte in ons land zodanig zijn ingericht dat we voorbereid zijn op extreme regenval, langdurige droogte, een grotere kans op hittegolven en een toename van het overstromingsrisico. Nederland dient dan voorbereid te zijn, zodat extreem weer niet tot grote schade en maatschappelijke ontwrichting leidt. Om dat doel te halen wordt in 2021 een adaptatiestrategie geformuleerd en in beleid en uitvoering geborgd, die vervolgens via concrete maatregelen wordt uitgevoerd. In de regio Zeeland doen we dit samen met alle Zeeuwse overheden en relevante netwerkpartners. De aanpak hiertoe is eerder vastgesteld in de notitie netwerksturing Klimaatadaptatie.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Medio 2021 ligt er een Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ), met een aanpak voor hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. Deze strategie is opgesteld door alle betrokkenen. De aanpak gebeurt via netwerksturing. Tussentijds komen de resultaten terug naar PS. Het voorliggende concept Opgavenvoorstel is hier één van.

Wat doen we daarvoor?

De opgave Klimaatadaptatie komt voort uit bovengenoemde Deltaprogramma. Hier wordt via een aantal stappen naar een Klimaatadaptatiestrategie Zeeland toegewerkt:

1. Uitvoeren van Klimaatstresstesten: Alle Zeeuwse overheden voeren uiterlijk medio 2019 een klimaatstresstest uit. De provincie doet dit voor haar eigen eigendommen en provinciale belangen. Hieruit moet een beeld ontstaan van de effecten van klimaatverandering op de eigen organisatie en het totale grondgebied Zeeland.
2. Voeren van de Risicodialoog: De dialoog zet in op twee punten: enerzijds het vergroten van bewustwording in de samenleving en anderzijds de basis leggen voor de strategie en uitvoeringsagenda. De risicodialoog biedt inzicht in welke kwetsbaarheden acceptabel zijn en welke om actie vragen. Concreet gaat het hier om het verschil tussen risico's die Zeeland wil vermijden (grote schade, kans dat er slachtoffers vallen, maatschappelijke ontwrichting) en risico's die 'hinderlijk' zijn (tijdelijke overlast, geen slachtoffers, geen of nauwelijks schade). Als risico's om maatregelen vragen, wordt in de risicodialoog afgewogen of de actie vanuit de maatschappij of overheid wordt opgepakt. Ook kan de risicodialoog tot nieuwe inzichten in kwetsbaarheden of oplossingen daarvoor leiden.
3. Opstellen Strategie en uitvoeringsagenda: De kennis van de klimaatstresstesten en de opbrengst uit de risicodialoog worden samengebracht in een Klimaatadaptatiestrategie Zeeland. In de strategie wordt aangegeven op welke manier Zeeland zich voorbereid om met de gevolgen van het toenemende risico van extreme neerslag, droogte, hitte en overstromingen om te gaan. Hierin wordt tevens de opgedane kennis uit al uitgevoerde projecten meegenomen.

Dit is niet een eenmalig proces. De stappen kennen een cyclus van 6 jaar. Zo kan op basis van nieuwe inzichten, nieuwe kennis en voortgang worden bijgestuurd. Tussen bovengenoemde stappen zijn sterke dwarsverbanden. Zo worden er nu al concrete maatregelen uitgevoerd die er op gericht zijn om overlast voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de Stimuleringsregeling Groene Daken, vergroening van schoolpleinen, de Proeftuin Zoetwater en maatregelen tegen wateroverlast in het stedelijk gebied. Hiernaast brengen onze netwerkpartners eigen projecten tot uitvoering.

Consultatie

De concept KasZ is op dit moment gereed, met als doel om medio 2021 de definitieve strategie gereed te hebben. Om te komen tot een gezamenlijk gedragen strategie wordt deze aan u en de andere Zeeuwse overheden en maatschappelijke partners ter consultatie aangeboden. Dit is onderdeel van het gehele besluitvormingsproces, waarin een drietal consultatiemomenten zijn ingebouwd met alle algemene besturen. Het eerste contactmoment vond plaats in het kader van de eerder benoemde Richtingennotitie met betrekking tot de risicodialoog. Destijds heeft u wensen en bedenkingen meegegeven voor het vervolgproces van het opstellen van de strategie.

De concept KasZ wordt nu tijdens deze tweede consultatieronde wederom aan u en de andere algemene besturen voorgelegd. De uitkomsten van de tweede consultatie zullen worden verwerkt en uiteindelijk resulteren in een definitieve Klimaatadaptatiestrategie Zeeland. Deze zal medio 2021 gereed zijn en dan via het derde contactmoment ter vaststelling aan u aangeboden worden.

Inhoud van de KasZ

De KasZ schetst een middellange termijn perspectief (2050) hoe Zeeland klimaatadaptief kan worden ingericht en koppelt hier korte en middellange termijn acties aan. Concreet wordt ingegaan op de gevolgen van klimaatverandering voor: vitale & kwetsbare functies, natuur, landbouw, bebouwd gebied, recreatie en het algemene thema overstromingen. De volgende opsomming vraagt aanvullende aandacht:

- Provinciaal belang of Zeeuws belang: De KasZ is een regionale strategie. Niet alle onderdelen van de KasZ raken daarmee direct de kerntaken en provinciale belangen, maar zijn wel een optelsom van veel gemeentelijke vraagstukken en hebben daarmee een Zeeuws belang. Onderwerpen zijn opgenomen in de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland, omdat:
 - o er sprake is van regionale belangen of verantwoordelijkheden;
 - o het vanuit de systeemwerking effectiever is als gemeenten, waterschap en provincie de te nemen maatregelen onderling afstemmen;
 - o de samenwerking op regionaal niveau efficiënter is om de veiligheid, het welzijn of andere belangen van burgers te waarborgen;
 - o een thema in iedere gemeente vergelijkbaar is en het vanuit a. capaciteit en/of b. ontwikkeling van expertise, kennis of ervaring efficiënter is hierin gezamenlijk op te trekken.
- Regierol en uitvoering: Oplossingen en bijbehorende aanpak vragen in veel gevallen om 1) beleidsontwikkeling, 2) kennisontwikkeling en 3) concrete uitvoering. Met name voor de laatste

- ligt een grotere opgave voor gemeenten en waterschap als beheerders van de openbare ruimte en het watersysteem. Voor de eerste twee ligt een regierol voor de provincie weggelegd.
- Concept keuzes maken: De concept KasZ beschrijft per Zeeuws aandachtsveld een voorgestelde aanpak. Omdat de uiteindelijke KasZ een gezamenlijk product wordt van alle Zeeuwse overheden, is het belangrijk aan te geven waar de provincie accenten wil leggen of ambities wil benoemen.
 - Uitvoeringskracht: De aangedragen mogelijke oplossingen en aanpak vraagt in potentie veel van de Zeeuwse samenwerkende partners. De uitvoeringskracht van de netwerkpartners is een serieus aandachtspunt; zowel qua capaciteit als financieel. Hiervoor is aandacht in de concept KasZ. De horizon voor uitvoering van de nog op te stellen KasZ is tot en met 2050. Dit betekent dat een deel van de opgave samen kan en moet vallen met andere investeringen zoals de Energietransitie en bijvoorbeeld het verduurzamen van de woningvoorraad. Ook regulier onderhoud en de aanpak van de openbare ruimte en infrastructuur zijn momenten waarop meegelift moet worden.

Wat zijn de klimaateffecten?

Het opstellen van een Klimaatadaptatiestrategie zal klimaatverandering niet voorkomen. Dit onderdeel wordt binnen het programma Energietransitie opgepakt. Wél zorgt het ervoor dat we in Zeeland zo min mogelijk negatieve effecten ervaren van het veranderende klimaat en de klimaatextremen die dit met zich meebrengt. We zorgen er voor dat we ons (kunnen) aanpassen aan deze effecten en dat we voorbereid zijn als extreme situaties zich voor doen.

Wat mag het kosten?

Klimaatadaptatie is benoemd als 1 van de 5 bestuurlijke opgaven in het coalitieakkoord. In de begroting 2021 is dit financieel doorvertaald. In de najaarsnota 2020 is besloten om voor de verdere uitwerking en afronding van de opgave in 2021 €150.000,- beschikbaar te stellen.

De KasZ heeft een belangrijke relatie met het Zeeuws Deltaplan Zoetwater. Hierover wordt u via het Groot Project Zeeuws Deltaplan Zoetwater geïnformeerd. Naast deze processen lopen de uitvoeringsprojecten, zoals de Proeftuin zoetwater en bestaande subsidieregelingen zoals Groene Daken gewoon door. Deze zijn apart in de meerjarenbegroting opgenomen en vallen buiten dit statenvoorstel.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op Externe_inhuur (kostensoort inhuur_Kostensoort)

Voor het begeleiden van het doorlopen van het proces wordt deskundigheid op het gebied van communicatie en bewustwording ingeschakeld.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 januari 2021, nr. 10826;

besluiten:

Het concept Opgavenvoorstel: concept Klimaatadaptatiestrategie Zeeland vast te stellen als provinciaal, richtinggevend document voor de procesaanpak, daarmee voor de definitieve Klimaatadaptatiestrategie Zeeland, en wensen en bedenkingen in deze kenbaar te maken ten behoeve van het opstellen van een definitieve strategie.